

Forvaltningsrevisjon

AtB AS

OPPDATERT PROSJEKTPLAN

Trøndelag
Fylkeskommune

11 2021

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ol style="list-style-type: none">1. Er Regionanbudet 2021 anskaffet i samsvar med gjeldende regelverk, fylkets strategier og vedtak, samt anbefalinger knyttet til offentlige anskaffelser?2. Hvordan gjennomfører AtB AS kontraktsoppfølging?3. Følger AtB AS offentlighetsloven?4. Hvordan legger AtB AS til rette for åpenhet og tilgjengelighet for brukerne?
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none">• Kommuneloven• Aksjeloven• Lov om offentlig anskaffelse med forskrift• Vedtekter og formål for AtB AS• Veiledere for anskaffelse• Politiske dokumenter (eksempelvis anskaffelsesstrategier, mandat og planverk for anbud)• Offentleglova med forskrift• Relevant faglitteratur
Metode	Dokumentstudier og intervju
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none">• Overordnet tids – og ressursplan 700 timer• Levering til sekretær uke19/2022
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Unni Romstad unni.romstad@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeidere: Marius Johnsborg marius.johnsborg@revisjonmidtnorge.no Thomas Furunes thomas.furunes@revisjonmidtnorge.no

	<p>Styringsgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Margrete Haugum • Johannes Nestvold
Uavhengighetserklæring	<p>Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet.</p> <p>Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.</p>
Kontaktperson Trøndelag fylkeskommune	Fylkesordfører: Tore O. Sandvik eller den fylkesordfører delegerer
Kontaktperson AtB AS	Adm. dir: Janne Sollie eller den adm.dir delegerer

2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Trøndelag Fylkeskommune har vedtatt å gjennomføre en forvaltningsrevisjon i AtB AS¹. Kontrollutvalget vedtok blant annet at *prosjektplanen må inneholde en vurdering om innkjøp- og anskaffelsesstrategier i AtB AS er i samsvar med fylkeskommunens uttrykte vilje*. Revisor tok utgangspunkt i kontrollutvalgets innspill og problemstillinger, og la fram forslag til prosjektplan 19.10.2021. Utvalget vedtok å utvide forvaltningsrevisjonsprosjektet, både når det gjaldt tema og ressurser.

Revisor har derfor innarbeide to nye problemstillinger i prosjektplanen. Problemstillingene er knyttet til AtB sin etterlevelse av offentleglova, og hvordan selskapet tilrettelegger for åpenhet og tilgjengelighet for brukerne.

Oppdatert prosjektplan legges fram 16.11.2021.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Ansvar for kollektivtransporten i Norge er delt mellom stat, fylkeskommune og kommune. Disse bidrar i ulike grad til infrastruktur, planlegging og kjøp av kollektivtransporttjenester som er bedriftsøkonomisk ulønnsomme. Forvaltning og gjennomføring av kollektivtransport blir lagt til selskap eid av kommune eller fylkeskommune, eller utlyst på anbud. Leveransene fra disse selskapene får stor oppmerksomhet fra brukere og offentligheten generelt, fordi leveransene er av stor betydning for brukerne.

AtB AS ble etablert 15. september 2009, og overtok forvaltningen av kollektivtilbudet i Trøndelag i forbindelse med fylkessammenslåingen i 2018. Det er operatørselskaper som leverer tjenesten kollektivtransport på vegne av AtB AS. Leveransen skjer i henhold til inngåtte kontrakter. Hovedinntektene til AtB AS er billettinntekter og tilskudd fra Trøndelag fylkeskommune og Miljøpakken. Samlet omsetning for 2020 var på 2.229 millioner kroner. Salgsinntektene i 2020 var 693 millioner kroner, noe som utgjorde 31 % av omsetningen. Her skal det legges til at 2020 ble et spesielt år, også for AtB AS, med tanke på koronapandemien.

AtB AS styres i hovedsak gjennom flerårige avtaler og gjennom mandat for de enkelte anbud. Det er Trøndelag fylkeskommune som vedtar mandatene, og disse kan regulere ruteplaner, teknologi eller funksjonskrav, økonomi, kapasitetskrav med mer. Det er i mandatsprosessene

¹ Sak 38/21, 15.06.2021

og oppfølging av disse at fylkeskommunen legger ambisjoner for blant annet transportomfang og frekvens, trafiksikkerhet, universell utforming og klima og miljø. I tillegg til mandatsprosessene har fylkeskommunen en viss endringsmulighet i styringen av AtB AS. Dette kan dreie seg om ruteendringer, økt kapasitet, særlige trafiksikkerhetstiltak etc.

AtB AS fikk i februar 2018 mandat til å gå i gang med en større anbudsrunde for busstrafikk. Hensikten var å dekke kollektivtransportbehovet fra august 2021 og utover. Ut fra mandatet ble det laget en anbudsstrategi, som er behandlet i fylkeskommunens transportutvalg i to omganger.

Trøndelag fylkeskommune har vedtatt en generell anskaffelsesstrategi for Trøndelag fylkeskommune for perioden 2018-2021. Denne strategien stiller juridiske, økonomiske, etiske og miljømessige krav til leverandører og tjenestetilbydere. Det innebærer blant annet at innkjøpsprosessene er utformet slik at de oppfyller lovkrav, i tillegg til eiernes, selskapets og brukernes behov på kort og lang sikt. Innkjøp, avtaler mv som ikke oppfyller både formelle og praktiske krav kan medføre økonomiske tap, manglende måloppnåelse eller tap av omdømme.

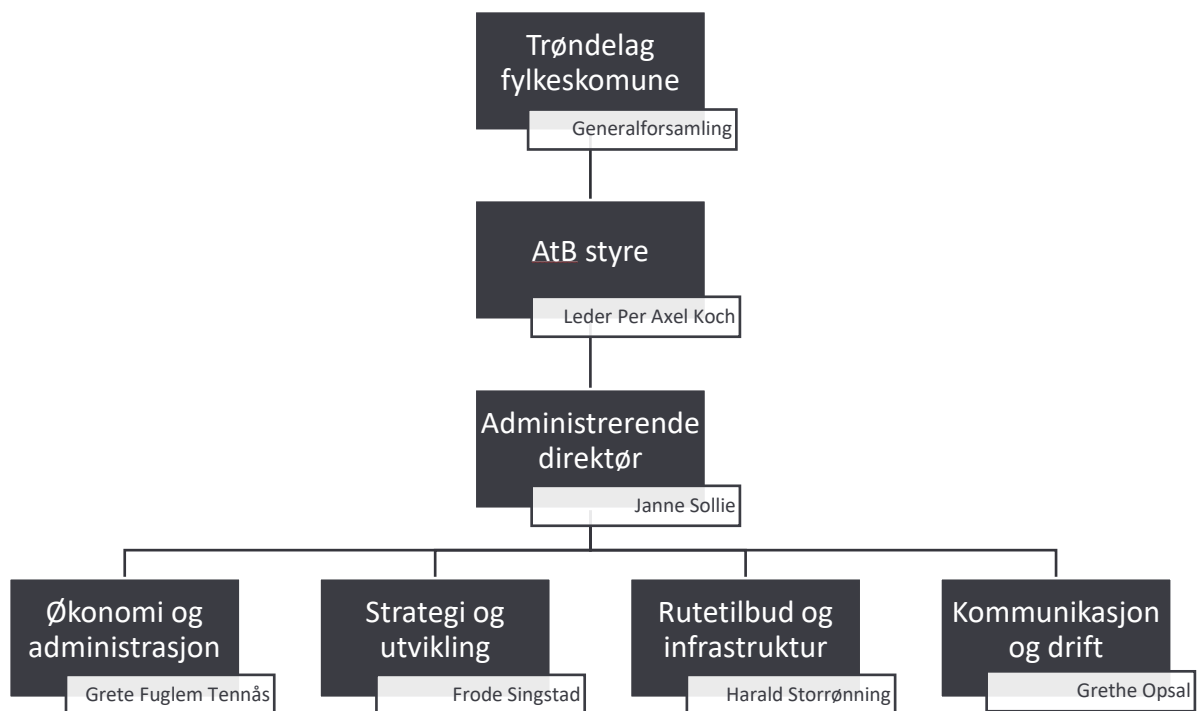
AtB AS fraktet i 2020 32,2 millioner passasjerer og den offentlige interessen for selskapet er stor. I den siste årsmeldingen for selskapet 2020 skrives det om en økende kundetilfredshet, og forbedret omdømme. En forutsetning for å bevare omdømmet er tilstrekkelig grad av tillit. Tillit er igjen sammensatt av åpenhet og oppbygning av en kvalitetskultur. Det er viktig både for brukere og eier at dette er godt nok ivare tatt

I helhetlig risikovurdering og vesentlighetsvurdering for Trøndelag 2020 fremstilles transporttjenesten som preget av omlegging. Det er naturlig å tenke seg at tjenester med stor grad av endring bærer med seg en økt risiko for feil eller mangler. Dette kan gjelde både innenfor administrasjonen eller tjenestetilbudet. Det kan være en risiko for at kollektivsystemet er tilfredsstillende bare i deler av regionen. Det blir også pekt på risiko knyttet til anskaffelsesprosesser, åpenhetskultur og håndtering av avviksmeldinger.

I Trøndelag fylkeskommunes plan for forvaltningsrevisjon er AtB AS aktualisert med blant annet følgende begrunnelse: *Gjennom innkjøpsstrategien har fylkestinget stilt juridiske, økonomiske, etiske og miljømessige krav til leverandørene. Dårlige og feilaktige innkjøpsprosesser medfører at fylkeskommunen som eier risikerer økonomiske tap, manglende måloppnåelse eller tap av omdømme. En forvaltningsrevisjon av AtB AS kan ta for seg selskapets oppfølging av fylkeskommunens innkjøpsstrategi. Selskapsstruktur, åpenhet, gjennomsiktighet og tilgjengelighet kan også være tema for en forvaltningsrevisjon. Det kan være nyttig å undersøke om selskapet driver effektivt, og er hensiktsmessig organisert.*

I fylkeskommunens plan for eierskapskontroll er AtB AS aktualisert med følgende begrunnelse: *AtB AS planlegger, anskaffer og drifter kollektivtilbud for hele Trøndelag fylke, og driver derfor en samfunnskritisk tjeneste. Selskapet er 100 % eid av Trøndelag fylkeskommune. Det er stor politisk interesse for selskapet. Det stiller krav til god eierstyring og kommunikasjon mellom eierrepresentant og selskapet*

2.3 Selskapets organisering

3 PROSJEKTDESIGN

Forvaltningsrevisjon betyr å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Denne revisjonen vil følge NKRFs Standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Standarden angir god kommunal revisjonsskikk.

3.1 Formål

Revisjonen har til hensikt å verifisere om tjenesteproduksjonen levert av AtB AS er anskaffet og fulgt opp på en formålstjenlig måte. Prosjektet vil også se på hvordan selskapet håndterer bestemmelsene i offentleglova, og hvordan om åpenhet og tilgjengelighet for brukerne ivaretas på en god måte.

3.2 Avgrensing

AtB AS gjennomfører mange anskaffelser. For å begrense dataomfanget, og for å kunne følge saksgangen i anskaffelsene fra start til slutt vil forvaltningsrevisjonen begrenses til prosesser som følger av regionanbud 2021, vedtatt i fylkestinget 28.02.2018. Anbudet gjelder anskaffelse og buss- og biltransport i distriktet.

I faglitteraturen omtales åpenhet gjerne som en del av en kvalitetskultur. Åpenhet kan gjelde både i organisasjonen og overfor omverden. Dette prosjektet blir avgrenset til å omfatte åpenhet og tilgjengelighet overfor brukere. Tema som eksempelvis håndtering av varsling etter arbeidsmiljølovens kapittel 2A vil ikke bli berørt.

3.3 Problemstillinger

1. Er Regionanbud for distriktet 2021 anskaffet av AtB AS i samsvar med gjeldende regelverk, fylkets strategier og vedtak, samt anbefalinger knyttet til offentlige anskaffelser?
2. Hvordan gjennomfører AtB AS kontraktsoppfølging?
3. Følger AtB AS offentlighetsloven?
4. Hvordan legger AtB AS til rette for åpenhet og tilgjengelighet for brukerne?

3.4 Kilder til kriterier

- Kommuneloven
- Aksjeloven

- Lov om offentlig anskaffelse med forskrift
- Vedtekter og formål for AtB AS
- Veiledere for anskaffelse
- Politiske dokumenter (eksempelvis anskaffelsesstrategier, mandat og planverk for anbud)
- Offenteglova med forskrifter
- Faglitteratur

3.5 Metoder for innsamling av data

I forvaltningsrevisjonen av selskapet vil det være aktuelt å samle inn data gjennom fra ulike kilder, for eksempel:

- dokumentasjon i tilknytning til anbudsrunder
- politiske dokumenter
- strategier, leveranseavtaler, oppdragsbrev og andre styringsdokumenter
- postjournaler
- rutinebeskrivelser og prosedyrer i AtB AS
- intervju med representanter fra selskapet og politisk nivå

Namsos, 08.november 2021

Unni Romstad

Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no